

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 557

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 18 mei 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Universitair onderwijs - Landbouwgerichte opleidingen

De huidige coronacrisis en de daarbij gepaarde economische malaise zou een kantelpunt kunnen betekenen om te evolueren richting een nieuwe, lokaal gerichte en dus duurzamere economie. Een economisch bestel met minder globalisering, waarin Vlaanderen en Europa minder afhankelijk zijn van onze huidige grootste overzeese handelspartners voor onze voedselbevoorrading. In dat opzicht is de Vlaamse landbouwsector van essentieel belang. Daartoe is het dus ook belangrijk dat we toekomstgericht denken en handelen inzake landbouw en dat er impulsen komen uit de wetenschap en het hoger onderwijs om onze landbouw innovatief en voldoende competitief te maken. In dit opzicht is een constante gedegen kwaliteitsinjectie in het werkveld door middel van voldoende bio- en landbouwingenieurs die binnen de sector nieuwe technieken en competenties bijbrengen en verspreiden van primordiaal belang.

Maar het bilan van het aantal studenten in landbouwgerelateerde studies in het universitair onderwijs is nu niet bepaald rooskleurig, zo leert ons een interview uit Landbouwleven met professor Marc Van Meirvenne van de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent. Jaarlijks zou de faculteit enkele honderden ingenieurs afleveren: zo'n 150 tot 200 studenten als bio-ingenieur en zo'n 140 tot 160 als industrieel ingenieur. Het aantal jongeren dat afstudeert als bio-ingenieur met als specialisatie landbouw ligt echter maar rond de 20 en binnen de richting Industrieel Ingenieur zijn er maar 30 tot 45 die afstuderen in de richting Plantaardige of Dierlijke Productie. Opgeteld zijn dit dus jaarlijks maar 60 ingenieurs met een landbouwkundige specialisatie. Van Meirvenne heeft het over een globaal afnemende trend die moeilijk om te buigen is. De dierenwelzijnslobby, de vele milieureguleringen alsook de perceptie dat landbouw 'ouderwets' zou zijn, doen veel af aan het imago van deze studies. Nochtans schreeuwt de markt om landbouwingenieurs, volgens Van Meirvenne.

Van Meirvenne poneert enkele pistes die de aantrekkelijkheid van dit studiedomein zouden kunnen verhogen. Zo ziet hij mogelijkheden in een vakoverschrijdende samenwerking met de faculteit Diergeneeskunde, waarbij eventueel een studierichting zou kunnen worden opgezet op het snijpunt van deze twee disciplines. Ook denkt hij dat zijn faculteit zich meer zou kunnen richten op precisielandbouw, waarbij er meer aandacht is voor CO₂-arme landbouw met minder gebruik van gewasbeschermende middelen. Ten derde richt hij zich tot het secundair onderwijs en specifiek tot opleidingen wetenschappen-wiskunde, waarin hij pleit voor een uitbreiding van de uren

wetenschappen en het meer aan bod laten komen van landbouwaspecten binnen deze lessen. Onbekend maakt immers onbemind.

1. Wat is de exacte evolutie van het aantal studenten dat begint aan een studie aan de verschillende bio-ingenieursfaculteiten in Vlaanderen? Graag een overzicht van de laatste 10 jaar.
2. Wat is de exacte evolutie van het aantal studenten dat succesvol afstudeert aan de verschillende bio-ingenieursfaculteiten in Vlaanderen? Graag een overzicht van de laatste 10 jaar.
3. Wat is de exacte evolutie van het aantal studenten dat begint aan een landbouwkundige specialisatie aan deze faculteiten (zoals bio-ingenieur met als specialisatie landbouw en industrieel ingenieur plantaardige of dierlijke productie) en hoeveel van hen studeren effectief met succes af? Graag een overzicht van de laatste 10 jaar.
4. Hoeveel van deze afgestudeerden uit een landbouwkundige specialisatie kozen voor een job in de landbouwsector? Concreter gesteld: hoeveel van deze afgestudeerden hadden een jaar na afstuderen een vaste job die landbouwgerelateerd was? Graag een overzicht van de laatste 10 jaar.
5. Hoe evalueert de minister de voorstellen van professor Van Meirvenne? Kan de Vlaamse Regering een faciliterende rol spelen of laat ze dit over aan de autonomie van de betrokken instellingen in het hoger onderwijs respectievelijk onderwijskoepels en -netten van het secundair onderwijs?
6. Zal het aspect landbouw en omgeving ook in de vernieuwde eindtermen voor tweede en derde graad aan bod komen bij de domeinen wiskunde en wetenschappen teneinde ook jongeren uit een niet-landbouwgerelateerde studierichting in het secundair onderwijs kennis te laten maken met deze sector?
7. Welke verdere initiatieven zal het departement Onderwijs nemen om landbouwgerelateerde opleidingen in het universitair onderwijs aantrekkelijker te maken?
8. Welke verdere initiatieven zal het departement Landbouw nemen om de landbouwsector en de eraan gerelateerde opleidingen in het universitair onderwijs aantrekkelijker te maken voor jongeren die op 18 jaar een studiekeuze hoger onderwijs maken?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (569), Ben Weyts (557).

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 557 van 18 mei 2020

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1. Via Dataloep kan de volksvertegenwoordigers alle gevraagde cijfers vinden in evolutie, zowel van het aantal inschrijvingen als van het aantal diploma's in de landbouwgerelateerde opleidingen, zowel voor de hogescholen als de universiteiten.
- 2-3. De universiteiten hebben binnen het studiegebied biotechniek voor de opleiding Master in de biowetenschappen: land- en tuinbouwkunde, in de afstudeerrichting plantaardige en dierlijke productie in 2013-2014 38 uitgereikte diploma's om in 2018-2019 met 34% te dalen ten opzichte van het aantal uitgereikte diploma's in 2013-2014. De opleiding Master in de biowetenschappen: voedingsindustrie, afstudeerrichting voedingsmiddelentechnologie, telt in 2013-2014 12 uitgereikte diploma's en stijgt naar 15 uitgereikte diploma's in 2018-2019.
In het studiegebied Toegepaste Biologische Wetenschappen telt de opleiding Bachelor in de bio-ingenieurswetenschappen voor de afstudeerrichting cel- en genbiotechnologie zes behaalde diploma's in 2009-2010. In 2018-2019 zijn er dat 64. De afstudeerrichting chemie- en voedingstechnologie kent een toename van het aantal behaalde diploma's, namelijk van 12 in 2009-2010 naar 49 in 2018-2019. Binnen de afstudeerrichting landbouwkunde zijn er in 2012-2013 37 behaalde diploma's en dit daalt naar 15 behaalde diploma's in 2018-2019 ten opzichte van 2012-2013. Binnen de Master of Science in de bio-ingenieurswetenschappen: cel- en genbiotechnologie zien we in 2018-2019 een stijging van het aantal behaalde diploma's met 76% ten opzichte van 2009-2010. De Master of Science in de bio-ingenieurswetenschappen: landbouwkunde telt 36 behaalde diploma's in 2009-2010 en 57 diploma's in 2018-2019. Dit is een toename met 58% ten opzichte van 2009-2010. De Master of Science in de bio-ingenieurswetenschappen: levensmiddelenwetenschappen en voeding telt 13 behaalde diploma's in 2009-2010 en ziet dit aantal evolueren naar 58 behaalde diploma's in 2018-2019 ten opzichte van 2009-2010. De Master of Science in de bio-ingenieurswetenschappen: levensmiddelentechnologie telt 25 behaalde diploma's in 2009 en 35 behaalde diploma's in 2016-2017. Het aantal behaalde diploma's voor de Master of Science in foodtechnologie blijft status quo met 20 behaalde diploma's in 2009 ten opzichte van 18 behaalde diploma's in 2018-2019.
4. Als minister van onderwijs beschik ik niet over deze gegevens.
5. Voor het hoger onderwijs behoort dit tot de autonomie van de hogeronderwijsinstellingen. Door hun contacten met het werkveld hebben zij een goed zicht op de noden en behoeften van de sector.
Voor precisielandbouw in de beroepskwalificaties die in het SO aan landbouwrichtingen gekoppeld zijn, worden beroepskwalificaties future-proof geschreven om zo te kunnen inspelen op de actualiteit want nieuwe ontwikkelingen volgen elkaar namelijk snel op. Bovendien moeten ze voor verschillende contexten geldig zijn. Dit maakt dat er eerder generieke omschrijvingen gebruikt worden. Zo wordt er in de betrokken beroepskwalificaties geen onderscheid gemaakt tussen klassieke landbouw en precisielandbouw. Bij de verschillende competenties wordt wel nadruk gelegd op duurzaam en ecologisch werken en handelen. Wanneer gewasbescherming, ongediertebestrijding of onkruidbeheersing aan bod komt, is er geen specificatie vermeld van de manier waarop dit dient te gebeuren. Dus kennis van zowel

synthetische producten als biologische producten en technieken is nodig. Verder dient de beroepsbeoefenaar kennis te hebben van de meest courante teelt- en cultuurtechnieken en wordt van hem/haar verwacht de eigen deskundigheid verder op te bouwen. Men mag dus verwachten dat in een opleiding die inspeelt op de actuele ontwikkelingen, precisielandbouw of minstens aspecten daarvan aan bod zullen komen. De concrete invulling van de opleiding gebeurt echter door de opleidings-/onderwijsverstrekkers.

Een uitbreiding van de uren wetenschappen in de opleiding wetenschappen-wiskunde in het secundair onderwijs behoort tot de bevoegdheid van de betrokken instellingen. Voor het meer aan bod laten komen van landbouwaspecten binnen de lessen wiskunde-wetenschappen in opleiding wiskunde-wetenschappen zijn er eindtermen geformuleerd voor de tweede en derde graad (zie tabel doorstroom finaliteit) die inhoudelijk gerelateerd zijn aan 'landbouwaspecten' en/of via context kunnen worden gekoppeld aan 'landbouw' (zie tabel). De context 'landbouw' werd niet 'opgelegd' in deze eindtermen maar kan bij de desbetreffende eindtermen wel als context worden gekozen. Dit is echter een vrije keuze van de leerkracht.

6. Voor alle finaliteiten van de tweede en derde graad werden eindtermen ontworpen die inhoudelijk gerelateerd zijn aan 'landbouwaspecten' en/of via context kunnen worden gekoppeld aan 'landbouw'. Zoals de volksvertegenwoordiger weet, dienen deze eindtermen nog te worden goedgekeurd door de decreetgever. De context 'landbouw' wordt niet 'opgelegd' in eindtermen maar kan bij de desbetreffende eindtermen wel als context worden gekozen. Dit is een vrije keuze van de leerkracht.
7. Het behoort tot de autonomie van de instelling om verdere initiatieven te nemen om landbouwgerelateerde opleidingen in het universitair onderwijs aantrekkelijker te maken.
8. Ik verwijs naar het antwoord op deelvraag 5 van uw schriftelijke vraag nr. 568 van 18 mei 2020.

BIJLAGE

[Overzicht](#)